

สาระ

การทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการด้าน
วัสดุสัมผัสอาหารของอาเซียน

พจมาน ท่าจีน * , วรรณดา ต.แสงจันทร์ **,
สุจินต์ พรราวพันธุ์ ***, บังอร บุญชู ****

กรมวิทยาศาสตร์บริการ โดยศูนย์บริหารจัดการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ ร่วมกับ สำนักเทคโนโลยีชุมชน โครงการเคมี และโครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ อยู่ระหว่างการพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบด้านวัสดุสัมผัสอาหาร ทั้งในประเทศและประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยการดำเนินการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญของการเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียนด้านวัสดุสัมผัสอาหารของกรมวิทยาศาสตร์บริการ การดำเนินงานระยะแรก อยู่ระหว่างปี 2556 - 2558 จัดกิจกรรมทดสอบความชำนาญ จำนวน 3 กิจกรรม ประกอบด้วย รายการ Bisphenol A ในพุน้ำในน้ำมัน, รายการแคดเมียม Cd และตะกั่ว Pb ในพลาสติก และรายการ Cd และ Pb ที่ปลดปล่อยจากภาชนะเซรามิก

การทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการเป็นเทคนิคหนึ่งของการประกันคุณภาพสำหรับห้องปฏิบัติการ ศูนย์บริหารจัดการทดสอบความชำนาญจะแจกจ่ายตัวอย่างให้กับห้องปฏิบัติการที่เข้าร่วมกิจกรรม นำไปทดสอบโดยวิธีการที่ห้องปฏิบัติการทดสอบเป็นประจำ เสมือนเป็นตัวอย่างปกติที่เข้าสู่ห้องปฏิบัติการและส่งผลการทดสอบให้แก่ศูนย์บริหารจัดการทดสอบความชำนาญ

เพื่อทำการประเมินผลการทดสอบความชำนาญของแต่ละห้องปฏิบัติการในรูปแบบของรายงานสรุป ตัวอย่างที่ทุกห้องปฏิบัติการได้รับจะมั่นใจว่าที่ความคล้ายกันและมีความเสถียรตลอดช่วงเวลาของการทดสอบ

หากผลการประเมินสมรรถนะของห้องปฏิบัติการเป็นที่น่าพอใจ ห้องปฏิบัติการและลูกค้าของห้องปฏิบัติการจะเกิดความมั่นใจในผลการทดสอบ และห้องปฏิบัติการสามารถนำข้อมูลไปประกอบการยื่นขอการรับรองตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2005 สำหรับห้องปฏิบัติการที่ผลการประเมินสมรรถนะเป็นที่น่าสงสัยหรือไม่เป็นที่น่าพอใจ ห้องปฏิบัติการจะต้องทำการหาสาเหตุ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง เพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการพัฒนาความสามารถของห้องปฏิบัติการ

การดำเนินการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการด้านวัสดุสัมผัสอาหารของอาเซียนจำนวน 3 กิจกรรม ประกอบด้วย รายการ Bisphenol A ในพุน้ำในน้ำมันในช่วง 0.02 - 0.1 ppm รายการ Cd และ Pb ในพลาสติก และรายการ Cd และ Pb ที่ปลดปล่อยจากภาชนะเซรามิก มีความก้าวหน้าดังแสดงในตาราง

* นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ ศูนย์บริหารจัดการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ

** นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำนักเทคโนโลยีชุมชน

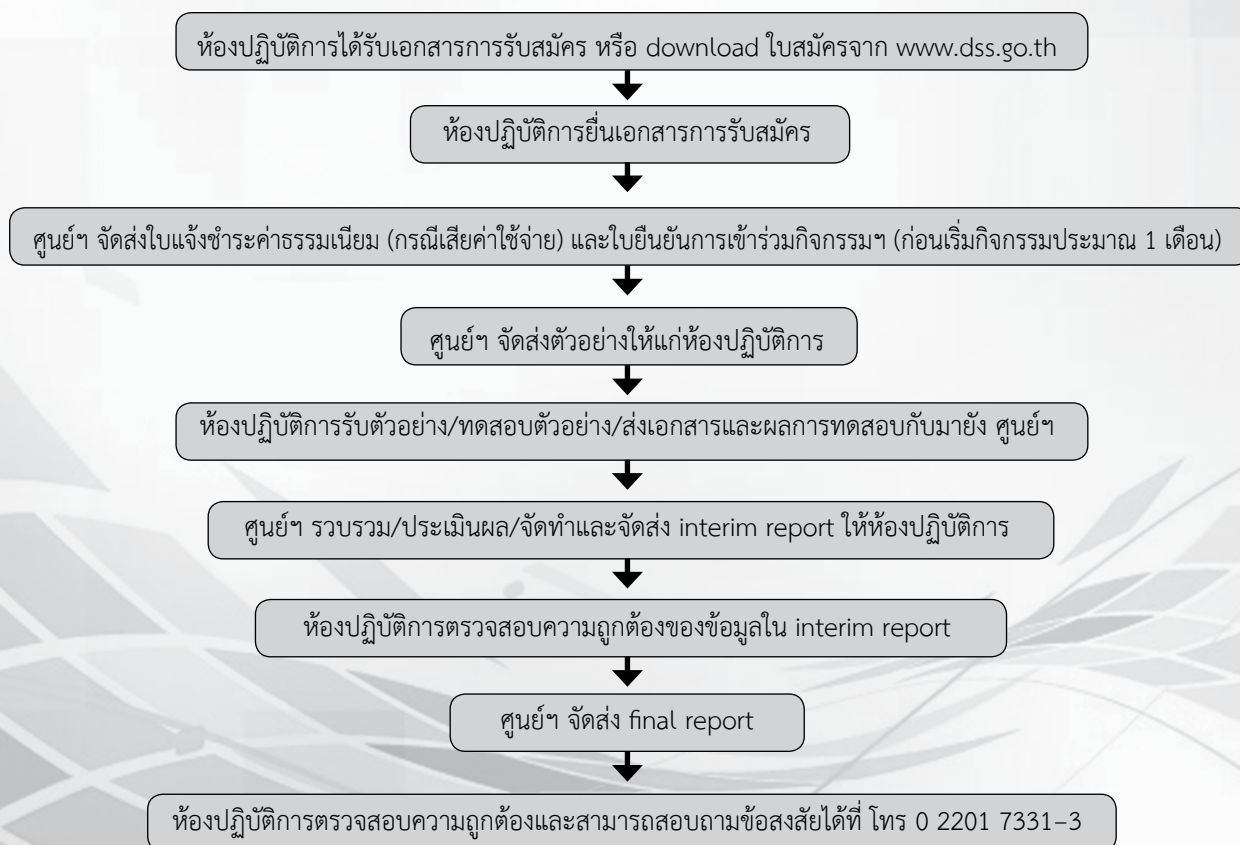
*** นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ โครงการเคมี

**** นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ โครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ตัวอย่าง	รายการทดสอบ	ช่วงเวลา	การดำเนินงาน
พูนาน้ำมัน *	Bisphenol A	ตุลาคม 2556 ถึง เมษายน 2557	กรมวิทยาศาสตร์บริการ ในฐานะห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียน ด้านวัสดุสัมผัสอาหาร ร่วมกับสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ดำเนินงานจัดกิจกรรมทดสอบความชำนาญ ห้องปฏิบัติการในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งมีประเทศที่เข้าร่วม คือ สวิตเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และไทย เพื่อเป็นการแสดงศักยภาพของห้องปฏิบัติการที่เข้าร่วม
พลาสติก	Cd และ Pb ในพลาสติก	พฤศจิกายน 2557	กรมวิทยาศาสตร์บริการ ในฐานะห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียน ด้านวัสดุสัมผัสอาหาร อยู่ระหว่าง - การจัดเตรียมตัวอย่างพลาสติกที่มีองค์ประกอบโลหะหนัก Cd และ Pb เพื่อดำเนินกิจกรรมการทดสอบความชำนาญ - รับสมัครห้องปฏิบัติการในประเทศ และห้องปฏิบัติการในอาเซียน เข้าร่วมกิจกรรมฯ
ภาชนะพลาสติก	Cd และ Pb ที่ปลดปล่อย จากภาชนะ เซรามิก	มีนาคม 2558	กรมวิทยาศาสตร์บริการ ในฐานะห้องปฏิบัติการอ้างอิงของอาเซียน ด้านวัสดุสัมผัสอาหาร อยู่ระหว่าง - การจัดเตรียมตัวอย่างภาชนะเซรามิก มีองค์ประกอบโลหะหนัก Cd และ Pb เพื่อดำเนินกิจกรรมการทดสอบความชำนาญ - รับสมัครห้องปฏิบัติการในประเทศ และห้องปฏิบัติการในอาเซียนเข้าร่วมกิจกรรมฯ

นอกจากนี้ศูนย์บริหารจัดการทดสอบความชำนาญ ยังจัดกิจกรรมที่ครอบคลุม สาขาสิ่งแวดล้อม สาขาเคมี สาขาอาหาร สาขาสอบเทียบและฟิสิกส์ หากห้องปฏิบัติการใดสนใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรมทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ สามารถสมัครเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สมัครได้ที่ ศูนย์บริหารจัดการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์บริการ โทร. 0 2201 7331-3 โทรสาร 0 2201 7507 e-mail : clpt@dss.go.th

โดยมีขั้นตอนการเข้าร่วมกิจกรรมการทดสอบความชำนาญ ดังนี้

* รายการ Bisphenol A ในพูนาน้ำมันดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว